

KPI-brief

เกาะสนามงานสัมมนา

บทบาทหน้าที่ของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับการสนับสนุนการดำเนินงานและการให้บริการ แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จัดโครงการสัมมนาเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับการสนับสนุนการดำเนินงานและการให้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการนิติบัญญัติ และเป็นเวทีให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้แลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงประสบการณ์ในการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

งานสัมมนาเริ่มต้นด้วยการบรรยายจาก ประธานรัฐสภา นายวิวัฒน์มิตตบอร์ มະกາ ที่ได้กล่าวถึงที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับอำนาจจากประชาชน เนื่องจากอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน รัฐและสมาชิกรัฐสภาก่อตั้งขึ้นและดำรงอยู่ด้วยความยินยอมจากประชาชนในรัฐ ด้วยการเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาด้านนิติบัญญัติและด้านการตรวจสอบถ่วงดุลฝ่ายบริหาร ดังนั้น เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาทำหน้าที่ในฐานะผู้แทนประชาชนแล้วนั้น จำเป็นต้องมีสำนึกรับผิดชอบต่อ

12
2566

บทบาทหน้าที่และต้องยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในรัฐสภาและภายนอกรัฐสภา นอกจากนี้ ยังได้บรรยายเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าต้องมีการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม แต่ยังคงจำเป็นต้องยึดถือความต้องการของประชาชนเป็นหลัก มีการพบปะประชาชน สอบถามความคิดเห็นของประชาชน เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจจากประชาชน

ต่อมาเป็นการบรรยายจากนายชวน หลีกภัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และอดีตรองประธานรัฐสภา กล่าวถึงหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะผู้แทนฝ่ายนิติบัญญัติ ที่ต้องศึกษาและให้ความสำคัญกับการจัดทำร่างกฎหมาย ทั้งในส่วนของข้อมูลของร่างกฎหมายแต่ละฉบับที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีการศึกษาทบทวนร่างกฎหมายที่ถูกนำเสนอเข้าสู่สภาให้ถี่ถ้วน ไม่ว่าจะ เป็น ประเด็น เรื่อง ข้อกฎหมายที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ นโยบายของรัฐ ร่างกฎหมายฉบับนั้นสอดคล้องกับงบประมาณของรัฐหรือไม่ รวมไปถึงการใช้เวลาในการอภิปรายในร่างกฎหมายแต่ละฉบับต้องคำนึงถึงการใช้เวลาให้เหมาะสมเพื่อไม่ให้ร่างกฎหมายตกค้างอยู่ในวาระการพิจารณา นอกจากนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำเป็นต้องควบคุมเวลาในการตั้งกระทู้ถามและการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ในรัฐสภา โดยต้องมีการเรียนรู้ทักษะการสรุป กระชับ เข้าใจง่าย ทั้งหมดนี้ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นที่ตั้ง

หัวข้อถัดมาเป็นมุมมองเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารในระบบรัฐสภาไทยโดย รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล วาฤณ ได้สะท้อนว่า

ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารต้องร่วมกันแก้ปัญหาและหาทางออกให้แก่ประเทศผ่านกลไกการออกกฎหมาย จากประวัติศาสตร์การเมืองมีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญมาแล้ว 20 ฉบับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่มั่นคงและไม่สามารถหาฉันทามติร่วมกันในการออกแบบรัฐสภาให้เหมาะสมกับสังคมไทยได้ ดังนั้น จึงจำเป็นที่ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารต้องช่วยกันแก้ปัญหา โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องศึกษาบทบาทของตนเอง เข้าใจข้อจำกัดที่เกิดจากกฎ ข้อบังคับต่าง ๆ และนำไปสู่การเสนอแนวทางในแก้ปัญหาเพื่อให้ประเทศเดินหน้าต่อไปได้

ต่อมาเป็นการบรรยายในส่วนการให้บริการทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดย เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า วิกวัส ชัยภาคภูมิ ซึ่งสถาบันพระปกเกล้ามีพันธกิจหลักในการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้บริการทางวิชาการในรูปแบบของการศึกษาอบรมวิชาการ จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ที่สำคัญคือการส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา โดยมุ่งให้บริการการสนับสนุนงานวิจัย การศึกษาอบรม ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภา

สำหรับ **รองศาสตราจารย์ ดร. อิสระ เสรีวัฒนวุฒิ** ที่ปรึกษาเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ได้บรรยายเกี่ยวกับบทบาทของรัฐสภาไทยในเวทีโลก ว่าเป็นบทบาทหนึ่ง ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องให้ความสำคัญเนื่องจากเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ โดยสามารถแบ่งความสัมพันธ์ได้เป็น 2 รูปแบบ คือ ความสัมพันธ์ฐานะเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliament Union หรือ IPU), สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly หรือ AIPA) เป็นต้น ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเข้าร่วมการประชุมตามพันธกรณี และการดำรงตำแหน่งในองค์การต่างๆ รวมทั้งร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมศักยภาพระบอบรัฐสภาให้มีประสิทธิภาพในเวทีโลก ส่วนความสัมพันธ์อีกรูปแบบหนึ่งเป็นการเดินทางไปเยือนและต้อนรับผู้มาเยือน ซึ่งความสัมพันธ์ในส่วนนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่**สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีความรู้ทางการทูต และข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศอยู่เสมอ** หากมีอุปสรรคหรือข้อจำกัดใดๆ ทางรัฐสภาต้องมีการให้บริการคำแนะนำตลอดจนบริการทางด้านภาษาไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดย**ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ป.ป.ช.)** กล่าวว่า การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปเพื่อเป็นการแสดงความโปร่งใสของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพราะความโปร่งใสช่วยป้องกันการทุจริต การใช้อำนาจโดยมิชอบ อีกทั้งเป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคมการเมืองและสังคมราชการ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ที่จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตั้งแต่วันที่เข้าปฏิญาณตนเพื่อรับตำแหน่งในรัฐสภา (4 กรกฎาคม 2566) โดยกำหนดให้ยื่นต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ภายใน 60 วัน หากไม่สามารถยื่นได้ภายใน 60 วัน สามารถขยายเวลาได้อีก 30 วัน โดยต้องแจ้งเหตุผลให้แก่ ป.ป.ช. รับทราบ และหากพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำเป็นต้องตระหนักและเร่งดำเนินการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามเวลาที่กำหนด เพราะหากไม่ให้ความร่วมมือหรือจงใจหลีกเลี่ยงการยื่นบัญชีจะมีความผิดตามกฎหมาย

กิจกรรมต่อมาเป็นการอภิปรายเรื่อง **“กระบวนการงบประมาณ การวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติ และ Do & Don't ในการพิจารณา”** โดยเป็นการอภิปรายในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางในกระบวนการงบประมาณ สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในการพิจารณางบประมาณ โดยมีวิทยากรร่วมอภิปราย รวม 3 ท่าน ซึ่งได้พูดคุยในประเด็นที่แตกต่างกันได้แก่

นายยุทธนา สาโยชน รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ได้เปิดประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำ

งบประมาณ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของสำนักงานงบประมาณตามปกติแล้ว ปีงบประมาณจะสิ้นสุดในเดือนกันยายน และเริ่มปีงบประมาณใหม่ในเดือนตุลาคมของทุกปี ซึ่งกระบวนการงบประมาณจะเริ่มตั้งแต่การจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณโดยรัฐสภา ในช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม รัฐบาลจะมีการทบทวนและพิจารณาความเหมาะสมของจำนวนงบประมาณที่แต่ละกระทรวง กรม จัดทำรายงานมา รวมถึงการพิจารณาถึงความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยสำนักงานงบประมาณจะมีภาระหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้แก่กระบวนการงบประมาณตั้งแต่ขั้นพิจารณา อนุมัติ และติดตามประเมินผล

ดร. อัญญา ยศสุนทร นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้บรรยาย

เกี่ยวกับความจำเป็นที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องตระหนักเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาว่า มีสิ่งใดที่สามารถทำได้และมีสิ่งใดที่ไม่สามารถทำได้ ตามมาตรา 140 ของรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2560 กล่าวคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถแปรญัตติในวาระชั้นกรรมาธิการได้เฉพาะรายจ่าย และต้องแปรไปในทางที่ลดหรือตัดทอนงบประมาณเท่านั้น ห้ามเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการ อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องตระหนักคือ ห้ามกระทำการใดๆ ที่ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ผลประโยชน์จากงบประมาณเด็ดขาด

นายชูกเกียรติ รักบำรุง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณของรัฐสภา ได้กล่าวถึง หน้าที่หลักของ PBO คือ การสนับสนุนข้อมูลวิชาการด้านการเงิน การคลัง และการงบประมาณในการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. งบประมาณเนื้อหาหรือสรุปประเด็นสำคัญเพื่อสนับสนุนการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ได้แก่ เอกสารรายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ (เล่มคาดส้ม) เอกสารประมาณการรายรับ (เล่มคาดเขียว) เอกสารงบประมาณรายจ่าย (เล่มคาดแดง) เอกสารงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามโครงสร้างแผนงาน ยุทธศาสตร์ (เล่มคาดเหลือง) เอกสารรายงานภาวะเศรษฐกิจและการคลัง (เล่มคาดม่วง) เอกสารผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ (เล่มค่าน้ำเงิน) และเอกสารรายงานสถานะและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ (เล่มคาดชมพู) นอกจากนี้ยังมีการให้คำปรึกษา เสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ และบริการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

กิจกรรมในส่วนสุดท้ายเป็นการบรรยายของ **นางพรพิศ อิพรเจริญ** เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในเรื่องการสนับสนุนการดำเนินงานและการให้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย ศูนย์บริการทางกฎหมาย ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและวิเคราะห์ร่างกฎหมายสำหรับประกอบการพิจารณา สำนักประชุมให้บริการเรื่องขั้นตอนและรายละเอียดต่าง ๆ ในการประชุมรัฐสภา สำนักภาษาต่างประเทศให้บริการด้านแปลงานและงานล่ามซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพูดและการให้บริการทางวิชาการ เช่น การสนับสนุนงานวิจัย การค้นหาเอกสารสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้คำนึงถึงความปลอดภัยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่องมีทั้งการฝึกอบรมพนักงานรักษาความปลอดภัยและการจัดแผนผังกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินไว้ด้วยเช่นกัน

ด้วยบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะตัวแทนประชาชนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องตระหนักและรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ มีความเข้าใจในการทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนเพื่อร่วมกันผลักดัน พัฒนา และรักษาผลประโยชน์ของประเทศ ซึ่งได้รับการสนับสนุนการทำงานจากหลายภาคส่วน เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งความต้องการของส่วนรวมเป็นที่ตั้งเพื่อให้เหมาะสมกับตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ

CONTACT US

KPI-brief

LINE Official
สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา

วันเวลา : 26 กรกฎาคม 2566 เวลา 08.30 – 16.30 น.
จัดโดย : สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ : ณ ห้องโถง ชั้น บี 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ผู้สรุป : นางสาวอัจฉิมา แสงรัตน์ สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า
ผู้ออกแบบ : นายรัชชต์ลล รัตนวิเชียร พนักงานโสตทัศนศึกษา สถาบันพระปกเกล้า